

21090 LLEI ORGÀNICA 4/2001, de 12 de novembre, reguladora del dret de petició. («BOE» 272, de 13-11-2001.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els que vegem i entenguen esta llei.

Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la llei orgànica següent i jo la sancione.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

El dret de petició es troba reconegut, com a dret fonamental, en l'article 29 de la Constitució espanyola. Este precepte remet a la llei, a la regulació de la manera en què este ha d'exercir-se i als efectes que produïx este exercici.

Fins ara ha sigut en una norma preconstitucional, la Llei de 22 de desembre de 1960, on es trobava el règim jurídic, encara que adaptat convenientment pels pronunciaments del Tribunal Constitucional.

Pareix que ha arribat el moment de procedir a l'actualització del desplegament normatiu del dret fonamental de petició des d'una perspectiva constitucional.

Probablement el caràcter residual que té respecte a altres instruments de relació entre els ciutadans i els poders públics, unit al fet que la Llei de 1960 conté una regulació eminentment tècnica de caràcter administratiu i, per tant, neutral, han sigut raons suficients per a mantindre una norma preconstitucional en matèria de drets fonamentals.

Ara bé, no s'ha de pensar que el dret de petició és un dret menor. És clar que històricament no ho ha sigut. I en el moment actual entronca de manera adequada amb les tendències majoritàries que proclamen una participació més gran dels ciutadans, i dels grups en què s'integren, en la cosa pública, una implicació més gran en les estructures institucionals sobre les quals s'assenta el nostre Estat social i democràtic de dret.

En el moment d'abordar de nova planta el desplegament legal d'un precepte constitucional que reconeix un dret fonamental, és ineludible atendre la construcció doctrinal que el Tribunal Constitucional, com a intèrpret suprem de la nostra Carta Magna, ha establert. En conseqüència, esta llei s'ajusta als pronunciaments de l'Alt Tribunal continguts en diverses sentències i interlocutòries, amb una atenció especial a la sentència de 14 de juliol de 1993.

La delimitació de l'àmbit subjectiu de titulars del dret de petició es realitza extensivament, es considera que comprén qualsevol persona natural o jurídica prescindint de la seua nacionalitat, com a via d'expressió en defensa dels interessos legítims i com a participació ciutadana en les tasques públiques, i es pot exercir tant individualment com col·lectivament. Tan sols s'estableix la limitació que es deriva directament de la Constitució per als membres de les forces o els instituts armats, o dels cossos sotmesos a la disciplina militar, i que determina que estos només poden exercir el dret individualment i d'acord amb el que disposa la legislació específica.

Com és tradicional en els nostres precedents legals, així com en el dret comparat, s'introduïx la previsió que de l'exercici del dret no pot derivar-se cap perjudici per al peticionari, excepte quan incórrega, en ocasió del seu exercici, en delictes o falta.

Els destinataris de la petició poden ser qualssevol poders públics o autoritats, incloent-hi els diferents poders i òrgans constitucionals, així com totes les administracions públiques existents. L'àmbit de competència

de cada un dels destinataris possibles determinarà la capacitat per a atendre les peticions que se'ls dirigisquen.

Les peticions poden incorporar un suggeriment, una iniciativa, una informació, i poden expressar queixes o súpliques. El seu objecte, per tant, es caracteritza per l'amplitud, i està referit a qualsevol assumpte d'interès general, col·lectiu o particular. Ara bé, el seu caràcter supletori respecte als procediments formals específics de caràcter parlamentari, judicial o administratiu obliga a delimitar-ne l'àmbit a allò estrictament discrecional o graciabile, a tot allò que no haja de ser objecte d'un procediment regulat especialment.

La regulació de l'exercici del dret de petició ha de caracteritzar-se per la senzillesa i l'antiformalisme. Encara que es tracta d'un dret que s'exercita sempre per escrit, es permet la utilització de qualsevol mitjà, —amb una atenció especial a l'impuls dels de caràcter electrònic—, sempre que s'acredite la declaració de voluntat. En qualsevol cas, el principi antiformalista obliga a establir els requisits mínims imprescindibles per a l'exercici; a més en la línia iniciada per la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener, s'opta per un tractament ampli en l'ús de les llengües cooficials en les comunitats autònomes on estan reconegudes estatutàriament, així com per la possibilitat de triar llocs per a l'exercici o la presentació d'este dret.

Sense entrar en el detall de la tramitació, orientada necessàriament a la satisfacció del dret, la llei presta una atenció singular a les obligacions dels poders públics i a les autoritats destinatàries de les peticions. En els termes que estableix la doctrina del Tribunal Constitucional es regula l'obligació dels destinataris públics de les peticions de justificar la recepció de les que hagen rebut i, llevat d'excepcions tipificades restrictivament, l'obligació de tramitar-les i contestar-les adequadament, fet que constituïx el desplegament del contingut essencial d'este dret.

En qualsevol cas, hi ha una vocació definida cap a la satisfacció efectiva del dret, que es manifesta tant en la regulació dels problemes de competència de la institució o l'autoritat que l'han de resoldre, com en el règim de protecció jurisdiccional del dret que, com no pot ser d'una altra forma perquè es tracta d'un dret fonamental, gaudix del tractament que es deriva de l'article 53.2 de la Constitució.

Finalment, i en un reconeixement obligat a l'autonomia organitzativa i reguladora, es remet al règim especial l'exercici del dret davant del Congrés, el Senat i les assemblees legislatives de les comunitats autònomes. Per altres raons, també es respecta el règim específic de les queixes al Defensor del Poble i a les institucions anàlogues de les comunitats autònomes.

Article 1. Titulars del dret de petició.

1. Qualsevol persona natural o jurídica, prescindint de la seua nacionalitat, pot exercir el dret de petició, individualment o col·lectivament, en els termes i amb els efectes establerts per esta llei i sense que pugui derivar-se del seu exercici cap perjudici per al peticionari. Amb tot, no resultaran exempts de responsabilitat els que en ocasió de l'exercici del dret de petició incórreguen en delictes o en falta.

2. Els membres de les forces o els instituts armats, o dels cossos sotmesos a la disciplina militar, només podran exercir este dret individualment i d'acord amb el que disposa la legislació específica.

Article 2. *Destinatari.*

El dret de petició podrà exercir-se davant de qualsevol institució pública, administració o autoritat, així com davant dels òrgans de direcció i administració de les entitats i els organismes vinculats o dependents de les administracions públiques, respecte de les matèries de la seua competència, siga quin siga l'àmbit territorial o funcional d'esta administració.

Article 3. *Objecte de les peticions.*

Les peticions podran versar sobre qualsevol assumpte o matèria comprés en l'àmbit de les competències del destinatari, amb independència que afecten exclusivament el peticionari o siguen d'interés col·lectiu o general.

No són objecte d'este dret les sol·licituds, les queixes o els suggeriments per a la satisfacció dels quals l'ordenament jurídic establisca un procediment específic distint del que regula esta llei.

Article 4. *Formalització.*

1. Les peticions es formularan per escrit i es podrà utilitzar qualsevol mitjà, inclús de caràcter electrònic, que permeta acreditar-ne l'autenticitat, i inclouran necessàriament la identitat del sol·licitant, la nacionalitat, si la té, el lloc o el mitjà triat per a la pràctica de les notificaciones, l'objecte de la petició i el destinatari.

2. En el cas de les peticions col·lectives, a més de complir els requisits anteriors, hauran d'anar firmades per tots els peticionaris i, junt amb la firma de cada un d'ells, hauran de figurar els noms i els cognoms.

3. El peticionari podrà donar compte de l'exercici del seu dret a una institució o un òrgan diferent de l'òrgan o la institució a què va dirigir la petició, remetent-li una còpia de l'escrit sense un altre efecte que el del simple coneixement.

4. Els peticionaris podran exigir la confidencialitat de les seues dades.

Article 5. *Utilització de llengües cooficials.*

1. En l'àmbit territorial de les comunitats autònomes els estatuts de les quals establisquen la cooficialitat lingüística, els peticionaris tindran dret a formular les peticions a l'Administració general de l'Estat o als organismes públics vinculats o dependents d'esta en qualsevol de les llengües oficials i a obtenir resposta en la llengua que hagen triat.

2. En les peticions que es dirigisquen a les institucions autonòmiques i a les entitats locals, l'ús de la llengua s'ajustarà a allò que preveu la legislació autonòmica corresponent.

3. La institució, l'administració o l'òrgan instructor haurà de traduir al castellà els documents, els expedients o les parts d'estos que hagen de produir efectes fora del territori de la comunitat autònoma i els documents dirigits als interessats que ho sol·liciten expressament. Si han de produir efectes en el territori d'una comunitat autònoma on siga cooficial la mateixa llengua distinta del castellà, no en serà necessària la traducció.

Article 6. *Presentació d'escrits.*

1. L'escrit en què es deduisca la petició i qualssevol altres documents i comunicacions podran presentar-se davant de qualsevol registre o dependència admesa a estos efectes per la legislació reguladora del Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú.

2. L'administració, la institució pública o l'autoritat que reba una petició en justificarà la recepció i ho comunicarà a l'interessat dins dels deu dies següents a la recepció. Esta actuació, la durà a terme l'òrgan corresponent d'acord amb la norma organitzativa de cada entitat.

Article 7. *Tramitació de peticions. Esmena.*

1. Una vegada rebut l'escrit de petició, l'autoritat o l'òrgan a què es dirigisca procedirà a comprovar l'adequació als requisits que preveu esta llei, amb les diligències, les comprovacions i els assessoraments previs que considere pertinents. Com a resultat d'esta apreciació se n'haurà de declarar la inadmissió o s'haurà de tramitar la petició corresponent.

2. Si l'escrit de petició no reuneix els requisits establits en l'article 4, o no reflectix les dades necessàries amb la claredat suficient, es requerirà el peticionari perquè esmene els defectes detectats dins del termini de quinze dies amb l'advertència que, si no ho fa, es considerarà que desistix de la petició, i es notificarà llavors l'arxivament amb l'expressió de la causa.

3. Així mateix, es podrà requerir al peticionari l'aportació de les dades o els documents complementaris que tinga o que puga obtenir i que resulten estrictament imprescindibles per a tramitar la petició. El fet de no aportar estes dades i estos documents no determinarà per si sol la inadmissibilitat de la petició, sense perjudic dels efectes en la contestació que finalment s'adopte.

Article 8. *Inadmissió de peticions.*

No s'admetran les peticions l'objecte de les quals siga alié a les atribucions dels poders públics, les institucions o els organismes a què es dirigisquen, així com les peticions la resolució de les quals s'haja d'emparar en un títol específic distint del que establix esta llei que haja de ser objecte d'un procediment parlamentari o administratiu, o d'un procés judicial.

No s'admetran tampoc les peticions sobre l'objecte de les quals existisca un procediment parlamentari o administratiu, o un procés judicial ja iniciat, mentre sobre estos no haja recaigut un acord o una resolució ferma.

Article 9. *Declaració d'inadmissibilitat. Termini.*

1. La declaració d'inadmissibilitat serà sempre motivada i haurà d'acordar-se i notificar-se al peticionari dins dels quaranta-cinc dies hàbils següents al de la presentació de l'escrit de petició.

Quan la inadmissió porte causa de l'existència en l'ordenament jurídic d'altres procediments específics per a satisfer l'objecte de la petició, la declaració d'inadmissió haurà d'indicar expressament les disposicions a l'empara de les quals s'haja de substanciar, així com l'òrgan competent per a esta.

2. En qualsevol altre cas, s'entendrà que la petició ha sigut admesa a tràmit.

Article 10. *Decisions sobre competència.*

1. Sempre que la declaració d'inadmissibilitat d'una petició es base en la falta de competència del destinatari, este la remetrà a la institució, l'administració o l'organisme que considere competent dins del termini de deu dies i ho comunicarà al peticionari. En este cas, els terminis es computaran des de la recepció de l'escrit i s'aplicarà el que disposa l'article 6.2.

2. Quan un òrgan o autoritat es considere incompetent per al coneixement d'una petició remetrà directament les actuacions a l'òrgan que considere competent, si els dos pertanyen a la mateixa institució, administració o organisme.

Article 11. *Tramitació i contestació de peticions admeses.*

1. Una vegada admesa a tràmit una petició, l'autoritat o l'òrgan competent estaran obligats a contestar i a notificar la contestació dins del termini màxim de tres mesos a comptar des de la data de la presentació. Així mateix podrà, si ho considera necessari, convocar els peticionaris en audiència especial.

2. Quan la petició es considere fundada, l'autoritat o l'òrgan competent per a conèixer-la estaran obligats a atendre-la i a adoptar les mesures que consideren oportunes a fi d'aconseguir-ne la plena efectivitat, incloent-hi, si és el cas, l'impuls dels procediments necessaris per a adoptar una disposició de caràcter general.

3. La contestació contindrà, almenys, els termes en què la petició ha sigut presa en consideració per part de l'autoritat o l'òrgan competent, i incorporarà les raons i els motius pels quals s'acorda accedir a la petició o no fer-ho. En el cas que, com a resultat de la petició, s'haja adoptat qualsevol acord, mesura o resolució específica, este s'agregarà a la contestació.

4. L'autoritat o l'òrgan competent podrà acordar, quan ho considere convenient, la inserció de la contestació en el diari oficial que corresponga.

5. Anualment l'autoritat o l'òrgan competent confeccionarà una memòria d'activitats derivades de les peticions rebudes.

Article 12. *Protecció jurisdiccional.*

El dret de petició és susceptible de tutela judicial per mitjà de les vies establides en l'article 53.2 de la Constitució, sense perjudi de qualssevol altres accions que el peticionari considere procedents. Podran ser objecte de recurs contenciós administratiu, pel procediment de protecció jurisdiccional dels drets fonamentals de la persona, establert en els articles 114 i següents de la Llei 29/1988, de 13 de juliol, reguladora de la Jurisdicció Contenciosa Administrativa:

- La declaració d'inadmissibilitat de la petició.
- L'omissió de l'obligació de contestar dins del termini establert.
- L'absència en la contestació dels requisits mínims establerts en l'article anterior.

Disposició addicional primera. *Règims especials.*

1. Les peticions dirigides al Congrés dels Diputats, al Senat o a les assemblees legislatives de les comunitats autònomes es tramitaran de conformitat amb el que estableixen els respectius reglaments, que hauran de contindre la possibilitat de convocar en audiència especial els peticionaris, si es considera oportú, i quedaran subjectes, en qualsevol cas, les decisions que adopten al règim de garanties fixat en l'article 42 de la Llei Orgànica del Tribunal Constitucional.

2. En els supòsits en què una iniciativa legislativa popular no haja resultat admesa per no complir tots els requisits previstos en la normativa reguladora, a petició dels firmants podrà convertir-se en petició davant de les cambres, en els termes establerts en els respectius reglaments.

Disposició addicional segona. *Defensor del Poble i institucions autonòmiques anàlogues.*

Queda exclosa de l'aplicació d'esta llei el règim de les queixes dirigides al Defensor del Poble i a les institucions autonòmiques de naturalesa anàloga, que es regiran per la legislació específica.

Disposició addicional tercera. *Peticions dels interns en les institucions penitenciàries.*

Les peticions formulades pels interns en l'àmbit regulat per la Llei Orgànica 1/1979, de 26 de setembre, General Penitenciària, s'ajustaran al que disposa esta llei.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

1. Queda derogada la Llei 92/1960, de 22 de desembre, reguladora del dret de petició.

2. Així mateix, queden derogades totes les altres normes del mateix rang o d'un rang inferior en allò que contradiguen o s'oposen a la present llei orgànica.

Disposició final única. *Desplegament i entrada en vigor de la llei.*

1. El Govern i les comunitats autònomes, en l'àmbit de les competències respectives, dictaran les disposicions de desplegament i aplicació d'esta llei orgànica que resulten necessàries.

2. La present llei orgànica entrarà en vigor l'endemà de la publicació en el «Boletín Oficial del Estado».

Per tant,

Mane a tots els espanyols, particulars i autoritats, que complisquen esta llei orgànica i que la facen complir.

Madrid, 12 de novembre del 2001.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

21784 *LLEI 16/2001, de 21 de novembre, per la qual s'estableix un procés extraordinari de consolidació i provisió de places de personal estatutari en les institucions sanitàries de la Seguretat Social dels Servicis de Salut del Sistema Nacional de Salut. («BOE» 280, de 22-11-2001.)*

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els que vegem i entenguen esta llei.

Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la llei següent i jo la sancione.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

L'assistència sanitària constitueix un dels components essencials del sistema de protecció social desenrotllat a Espanya en les últimes dècades. Els poders públics, complint el mandat arrelat en l'article 43.2 de la Constitució, han assumit un paper protagonista en la gestió de les prestacions sanitàries que s'oferixen als ciutadans. Així mateix, el procés de descentralització territorial de l'Estat també ha incidit en la gestió pública de la sanitat, alhora que esta competència, conforme estableix l'article 148.1 de la Constitució, es troba actualment transferida a set comunitats autònomes, les quals gestionen actualment l'assistència sanitària de més del 60 per 100 de la població espanyola. D'altra banda, el model d'organització i gestió de la sanitat, configurat entorn del Sistema Nacional de Salut creat per la Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat, s'ha vist